

KRAJSKÝ ÚŘAD JIHOMORAVSKÉHO KRAJE
Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

Váš dopis zn.:

Ze dne: 16.12.2019

Č. j.: bez č. j.

Sp. zn.:

Vyřizuje/kl. JUDr. Heinz

Počet listů: 1

Počet příloh/listů: 0/0

Datum: 13.12.2019

Vážená paní

JUDr. Dagmar Dorovská

Odbor kontrolní a právní

Vyjádření k podnětu ve věci systémové podjatosti

Vážená paní vedoucí,

k Vaší žádosti o vyjádření k podnětu ve věci systémové podjatosti vznesené [REDAKCE]

[REDAKCE] (dále jen „podatel“) v podání ze dne 29.11.2019, doručeném prostřednictvím držitele poštovní licence dne 05.12.2019, sděluji následující:

Podle § 14 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), je každá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu (dále jen „úřední osoba“), o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit.

Citované ustanovení má zajistit, aby pravomoci správních orgánů vykonávaly osoby nestranné. Právní úprava vychází z toho, že úřední osoby nemají mít na vyřízení věci jiný zájem než ten, aby postupovaly zákonně, věcně správně a efektivně. Z výkonu pravomoci tak může být v souladu s tímto ustanovením vyloučena úřední osoba, u níž existuje důvodný předpoklad, že s ohledem na její nežádoucí vztah k věci lze o její nepodjatosti pochybovat.

Dle § 14 odst. 2 správního řádu není úřední osoba vyloučena podle odstavce 1, pokud je pochybnost o její nepodjatosti vyvolána jejím služebním poměrem nebo pracovněprávním nebo jiným obdobným vztahem ke státu nebo k územnímu samosprávnému celku.

Z dikce citovaného ustanovení plyne, že situace, kdy úřední osoba, která je ve služebním poměru nebo pracovněprávním nebo jiném obdobném vztahu ke státu nebo k územnímu samosprávnému celku, rozhoduje ve věci, jež se přímo nebo nepřímo týká státu nebo tohoto územního samosprávného celku (tzn. stát nebo tento územní samosprávný celek má sám na výsledku řízení zájem nebo je přímo anebo nepřímo ovlivňován osobami, jež takový zájem mají), není sama o sobě, ani s případně další přistupující skutečností

(viz dále), důvodem podjatosti. Taková úřední osoba není vyloučena z úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit.

Pokud ve věci, jež se přímo nebo nepřímo týká státu nebo územního samosprávného celku, není existence služebního poměru nebo pracovněprávního nebo jiného obdobného vztahu úřední osoby, která o věci rozhoduje, ke státu nebo k tomuto územnímu samosprávnému celku, důvodem systémové podjatosti, nemůže být (vzhledem k logickému argumentu a maiori ad minus) překročena kritická míra systémového rizika podjatosti ani přistoupením další skutečnosti, která by jinak (neplatila-li by výchozí podmínka) mohla být důvodem systémové podjatosti. Jinými slovy řečeno splnění této výchozí podmínky vylučuje, aby další skutečnosti (např. jevy v politické nebo mediální sféře, zájem vlivných osob na výsledku řízení), které přímo nebo nepřímo souvisejí s existencí daného vztahu úřední osoby ke státu nebo k územnímu samosprávnému celku, byly důvodem systémové podjatosti.

Vzhledem k tomu, že úřední osoba nemůže být dle § 14 odst. 2 správního řádu vyloučena, pokud je pochybnost o její nepodjatosti vyvolána pouze jejím služebním poměrem nebo pracovněprávním nebo jiným obdobným vztahem ke státu nebo k územnímu samosprávnému celku, nejsou mi známy žádné skutečnosti, aby byla námitka systémové podjatosti vůči mé osobě shledána důvodnou.

Pro úplnost rovněž uvádím, že osoba podatele mi není blíže známa. V dané věci nejsem sám účastníkem řízení ani dotčenou osobou, nemám na výsledku řízení majetkový či jiný osobní zájem, podatele v dané věci nezastupuji, nejsem podateli pracovně podřízen a nemám k podateli důvěrně přátelský ani zjevně nepřátelský poměr a ani jsem se nezúčastnil řízení na jiném stupni. Nejsou mi tedy známy ani žádné skutečnosti, pro které by bylo možno pochybovat o mé nepodjatosti ve smyslu § 14 odst. 1 správního řádu.

Závěrem si dovoluji připomenout, že § 20 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“), taxativně stanoví, na jaké postupy při poskytování informací v rámci tohoto předpisu se použije správní řád. Výkladem tohoto ustanovení lze dospět k závěru, že institut podjatosti se v procesu vyřizování žádosti o informace dle zákona č. 106/1999 Sb. povinným subjektem vůbec neaplikuje s výjimkou rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti. Judikatura však dovodila, že nepodjatost úředních osob je de facto základní zásadou činnosti správních orgánů (byť nejsou příslušná ustanovení systematicky řazena v Hlavě II Části první správního řádu), a proto se i při postupech povinného subjektu podle zákona č. 106/1999 Sb. užije § 14 správního řádu. Ze specifického režimu zákona č. 106/1999 Sb. ovšem plyne, že námitka podjatosti v rámci řízení vedeného podle tohoto zákona v podstatě nemůže být uplatněna z důvodu vztahu k věci, ale toliko z důvodu potenciálního vztahu k osobě žadatele (viz Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 777.). Je to především proto, že požadovaná informace zpravidla již vznikla činností povinného subjektu, resp. vypovídá o činnosti povinného subjektu, neboť to je podstata poskytování informací.

JUDr. Roman Heinz
ředitel Krajského úřadu Jihoomoravského kraje